

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.011.01.2016
P/16/045

I. Dane identyfikacyjne kontroli

P/16/045 – Ochrona jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia

Numer i tytuł kontroli

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Tomasz Pomian – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/13/2016 z dnia 11 kwietnia 2016 r.
(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Kontroler

Urząd Miejski w Wasilkowie, ul. Białostocka 7, 16-010 Wasilków („Urząd”)

Jednostka
kontrolowana

Mirosław Białawski – Burmistrz¹
(dowód: akta kontroli str. 3-4)

Kierownik jednostki
kontrolowanej

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie², mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalności organów Gminy Wasilków w zakresie utrzymania należytej jakości ujmowanej i podawanej do sieci wodociągowej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W latach 2013-2016 (I kwartał) Gmina prawidłowo realizowała obowiązki związane z istniejącymi na jej terenie strefami ochronnymi: ujęcia wód podziemnych w Nowodworcach oraz (od 5 września 2014 r.) komunalnych ujęć wód podziemnych i powierzchniowych w Jurowcach i Wasilkowie. Przestrzegano także uprzednio istniejących (do 1 stycznia 2013 r.) zasad ochrony stref ujęcia wód podziemnych w Rybnikach i ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych w Jurowcach i Wasilkowie. Terminowo i rzetelnie sporządzano coroczne sprawozdania M-06 o wodociągach, kanalizacji i wywozie nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych oraz terminowo przedkładano coroczne wykazy zawierające informacje o ilości pobranej wody podziemnej i powierzchniowej. Zapewniono mieszkańcom stały dostęp do informacji o jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Stwierzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieuwzględnienia w studium jednego (z pięciu) ujęcia wody pitnej w Nowodworcach oraz aktualnych pozwoleń wodnoprawnych na pobór wody i stref ochronnych tych ujęć,
- niezatelnie prowadzonej ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz niezapewnienia skutecznego nadzoru nad realizacją obowiązku ich opróżniania,
- niedostatecznego nadzoru nad Zakładem Gospodarki Komunalnej w Wasilkowie („ZGK”) w zakresie obowiązków ciążących na zarządcy nieruchomości, wynikających z pozwoleń wodnoprawnych oraz zobowiązań z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań wynikająca z ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody

1.1. Na terenie gminy Wasilków zlokalizowanych jest pięć ujęć wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (cztery wód podziemnych i jedno wód powierzchniowych), z czego dla dwóch (obu wód podziemnych) właścicielem jest gmina Wasilków:

Opis stanu
faktycznego

Ocena ogólna

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

¹ Od 4 grudnia 2014 r. Poprzednio Burmistrzem Wasilkowa był Antoni Pałkowski.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje trzypięciową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

a) ujęcia wody podziemnej w Nowodworcach o wydajności: $Q_{\text{max}} = 9 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{d. obrotowa}} = 50 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{min. roczne}} = 9500 \text{ m}^3/\text{rok}$. W pozwoleniu wodnoprawnym wydanym przez Starostę Białostockiego³ ustanowiono wokół studni wyłącznicę strefy ochrony bezpośredniej o wymiarach 14x24m, którą polecono ogrodzić i oznakować tablicą informacyjną o zakazie wstępu osób nieupoważnionych. W pozwoleniu zobowiązano też do zapewnienia na terenie tej strefy: 1/ odprawdzania wód opadowych w taki sposób, aby nie mogły przedostać się do urządzeń służących do poboru wody, 2/ zagospodarowania terenu zielenią, 3/ odprawdzania ścieków z urządzeń sanitarnych poza granicę terenu ochrony bezpośredniej, 4/ ograniczenia do niezbędnych potrzeb przebywania osób niezatrudnionych stale przy urządzeniach służących do poboru wody. Zakres i zasięg strefy ochronnej ujęcia wody wynikał z dokumentacji hydrogeologicznej (z maja 2002 r.) oraz operatu wodnoprawnego (z marca 2012 r.), w których stwierdzono, że „dotychczas pod uwagę budowę geologiczną i warunki hydrologiczne, a w szczególności fakt, iż ujęcie do eksploatacji wyłobna warstwa wodonośna jest oddzielona od powierzchni terenu ciekłym męzszym kompleksem osadów siltobagnowatych wystarczającym dla ochrony sanitarnej analizowanego ujęcia wody w Nowodworcach jest zakazanie terenu ochrony bezpośredniej studni”.

b) ujęcie wody podziemnej w Rybnikach o wydajności: $Q_{\text{max}} = 2 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{d. obrotowa}} = 15 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{min. roczne}} = 6000 \text{ m}^3/\text{rok}$. W okresie objętych kontrolą dla ujęcia nie ustanowiono żadnej strefy ochronnej. Wcześniej, tj. w okresie od lipca 2002 r. do końca czerwca 2012 r. ustanowiona była – pozwoleniem wodnoprawnym wydanym przez Starostę Białostockiego – strefa ochronnej bezpośredniej o wymiarach 12x12m wokół studni. Zakres i zasięg strefy ochronnej ujęcia wody wynikał między innymi z:

- dokumentacji hydrogeologicznej w kat. „B” zasobów wód podziemnych z utworów czwartorzędowych ujęcia osady leśnej i wsi Rybniki (sporządzonej przez Kombinat Budownictwa Komunalnego w 1978 r.), w której zapropomowano 10 metrową strefę ochrony bezpośredniej i 60 metrową strefę ochrony pośredniej. Polecono też ogrodzenie obszaru strefy ochrony bezpośredniej oraz strzeżenie jej przed jakimikolwiek zanieczyszczeniami, zaś w obrębie strefy pośredniej zabroniono stosowania środków chemicznych, magazynowania śmieci, ani innych materiałów mogących spowodować skażenie wody. Na podstawie tej dokumentacji Wojewoda Białostocki - decyzją z 14 sierpnia 1997 r.⁴ - udzielił Gminie Wasilków pozwolenia wodnoprawnego na pobór wody z ujęcia Rybniki oraz ustanowił dla tego ujęcia strefy ochronne (strefę ochrony bezpośredniej o wymiarach 12x12m, strefę ochrony pośredniej wewnętrznej o promieniu 15 m wokół studni i strefę ochrony pośredniej zewnętrznej o promieniu 60 m wokół studni).

- operatu wodnoprawnego (z maja 2002 r.), w którym „utrzymano wydzieleny /ogrodzony teren ochrony bezpośredniej w kształcie kwadratu o wymiarach 12x12m” (...). Ponadto z uwagi na niewielki pobór wody (tj. depresji będący wynikiem eksploatacji praktycznie nie zmienia warunków hydrodynamicznych w rejonie ujęcia) i jej systematyczne badanie (w cyklu półrocznym) decyzją „o utworzeniu terenu ochrony pośredniej zostanie podjęta dopiero w przypadku zaobserwowania trendów niekorzystnych tendencji zmian chemizmu wody”. W związku z tą dokumentacją - decyzją z 2 lipca 2002 r.⁵ - ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej o wymiarach 12x12m.

- operatu wodnoprawnego (z marca 2012 r.), w którym wskazano, iż „dla pełnej ochrony ujęcia korzystne byłoby założenie terenu ochronnego o pełnym zakresie obejmującym zarówno teren ochrony bezpośredniej jak i teren ochrony pośredniej. Podkreśla się, iż zgodnie z aktualnymi uromiowaniami prawnymi zakładanie stref ochronnych nie jest obowiązkowe, a uzależnione od właściwości ujęcia wody, występującego z niezabawianym (od wlotku) o wydanie pozwolenia wodnoprawnego wlotkiem”. W wydanym na podstawie tej dokumentacji pozwoleniu wodnoprawnym

na pobór wody z ujęcia w Rybnikach, Starosta Białostocki nie odniósł się do strefy ochrony.

Z pozostałych trzech ujęć zlokalizowanych na terenie gminy, właścicielem jednego jest Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Studziankach (ujęcie wody podziemnej w Studziankach), a pozostałych dwóch – Gmina Białystok (90,27% udziałów spółki) i Gmina Wasilków (9,73% udziałów spółki). Zarządcą obu ujęć (ujęcia wód podziemnych w Jurkowie oraz ujęcia wód powierzchniowych z rzeki Supraśl i wód z ujęcia infiltracyjnego w Wasilkowie) są Wodociągi Białostockie Spółka z o.o. w Białymstoku („Spółka”). Dla obu ujęć:

- do 31 grudnia 2012 r. obowiązywała strefa ochronna komunalnych ujęć wody dla miasta Białegostoku ustanowiona 28 grudnia 1998 r.⁶, z wydzieleniem terenem: ochrony bezpośredniej i ochrony pośredniej wewnętrznej i zewnętrznej⁷. Na terenie ochrony bezpośredniej obowiązywały zakazy: użytkowania gruntów, prowadzenia prac i lokalizowania obiektów nie związanych z eksploatacją ujęcia, kąpiel, prania bielizny i pojemna zwierząt, wykonywania wierceń i odkrywek nie związanych z ujęciem, wydobywania materiałów z dna rzeki, łobu oraz wycinania roślin z wody, łowienia ryb, postoiu i przabywania laboru pływającego nie związane z eksploatacją ujęcia. Na wewnętrzny i zewnętrzny teren ochrony pośredniej obowiązywały między innymi zakazy dotyczące: wprowadzania ścieków do wód i do ziemi, rolniczego wykorzystania ścieków, stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin w formie pylistej, lokalizowanie zakładów przemysłowych, ferm hodowlanych, magazynów produktów ropopochodnych i cementaryz, a także gzebiana zwierząt.

- od 1 stycznia 2013 r. do 4 września 2014 r. nie obowiązywały żadne strefy ochronne. W trakcie prowadzonej równolegle kontroli w Wodociągach Białostockich ustalono, iż opóźnienie w ponownym ustanowieniu stref ochronnych obu ujęć wody wynikało z potrzeby opracowania nowej dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasady eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych w Jurkowie i określającej strefę ochronną ujęcia, opracowanie projektu robót geologicznych i wykonanie na jego podstawie dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasady eksploatacyjne wody podziemnej ujęcia wody w Wasilkowie oraz długotrwałą (trajającą rok) procedurą związaną z rozpatrzeniem przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie wniosku (wyjaśnianie niejednoznacznych zapisów i uzupełnianie zalegających materiałów) o ustanowienie stref ochronnych.

- od 5 września 2014 r. weszło w życie rozporządzenie Nr 13/2014 z dnia 24 lipca 2014 r. (zmienione 19 listopada 2015 r.⁸) Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, którym ustanowiono wspólną strefę ochronną, składającą się z: a) terenu ochrony bezpośredniej o łącznej powierzchni 75,6 ha, na terenie której obowiązują zakazy i nakazy, o których mowa w art. 53 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. -

⁶ Decyzję OS.1627/02/20298 z 28 grudnia 1998 r. Wojewody Białostockiego ustanowiono strefę ochronną ujęć wody dla miasta Białegostoku.

⁷ Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody w Jurkowie stanowił obszar ujęcia, był objęty studnią od granicy strefy nie była mniejsza od 8 m. Teren ochrony pośredniej ujęcia wody w Wasilkowie stanowił, część rzeki Supraśl obejmująca ściekowe miejsce poboru wody wraz z częścią koryta o zasięgu 200 m w głąb rzeki do 1,0 m od lewego brzoju rzeki, rów doprowadzający wodę do stawów, infiltracyjnych i przydrożny teren o szerokości 5,0 m po obu stronach, stawy infiltracyjne i teren przydrożny do stawów, obiektów urządzeń związanych z poborem wody.

⁸ Wewnętrzny teren ochrony pośredniej ujęcia w Jurkowie wyznaczony 30-dniowym czasem dopływu wody do ujęcia obejmując 1/ na kierunku wschodnim pas gruntu o szerokości 250 m od granicy strefy bezpośredniej, 2/ 50 m od ul. Dobrej Wasilków, 3/ na kierunku północnym obszar ograniczony drogą Wasilków-Jurkowie, szosą, do Augustowa i drogą przylegającą, przez wś Jurkowie, 4/ na kierunku zachodnim obszar szerokości 200 m od granicy strefy bezpośredniej ujęcia w Wasilkowie wyznaczony 12-godzinnym przepływem wody, 5/ na kierunku południowym pas gruntu o szerokości 200 do 250 m od granicy strefy bezpośredniej obejmując częściowo budynek rzeki Supraśl. Wewnętrzny teren ochrony pośredniej ujęcia w Wasilkowie wyznaczony 12-godzinnym przepływem wody, 6/ 50 m od ul. Dobrej, 7/ 100 m od ul. Dobrej, 8/ 100 m od ul. Dobrej, 9/ 100 m od ul. Dobrej, 10/ 100 m od ul. Dobrej, 11/ 100 m od ul. Dobrej, 12/ 100 m od ul. Dobrej, 13/ 100 m od ul. Dobrej, 14/ 100 m od ul. Dobrej, 15/ 100 m od ul. Dobrej, 16/ 100 m od ul. Dobrej, 17/ 100 m od ul. Dobrej, 18/ 100 m od ul. Dobrej, 19/ 100 m od ul. Dobrej, 20/ 100 m od ul. Dobrej, 21/ 100 m od ul. Dobrej, 22/ 100 m od ul. Dobrej, 23/ 100 m od ul. Dobrej, 24/ 100 m od ul. Dobrej, 25/ 100 m od ul. Dobrej, 26/ 100 m od ul. Dobrej, 27/ 100 m od ul. Dobrej, 28/ 100 m od ul. Dobrej, 29/ 100 m od ul. Dobrej, 30/ 100 m od ul. Dobrej, 31/ 100 m od ul. Dobrej, 32/ 100 m od ul. Dobrej, 33/ 100 m od ul. Dobrej, 34/ 100 m od ul. Dobrej, 35/ 100 m od ul. Dobrej, 36/ 100 m od ul. Dobrej, 37/ 100 m od ul. Dobrej, 38/ 100 m od ul. Dobrej, 39/ 100 m od ul. Dobrej, 40/ 100 m od ul. Dobrej, 41/ 100 m od ul. Dobrej, 42/ 100 m od ul. Dobrej, 43/ 100 m od ul. Dobrej, 44/ 100 m od ul. Dobrej, 45/ 100 m od ul. Dobrej, 46/ 100 m od ul. Dobrej, 47/ 100 m od ul. Dobrej, 48/ 100 m od ul. Dobrej, 49/ 100 m od ul. Dobrej, 50/ 100 m od ul. Dobrej, 51/ 100 m od ul. Dobrej, 52/ 100 m od ul. Dobrej, 53/ 100 m od ul. Dobrej, 54/ 100 m od ul. Dobrej, 55/ 100 m od ul. Dobrej, 56/ 100 m od ul. Dobrej, 57/ 100 m od ul. Dobrej, 58/ 100 m od ul. Dobrej, 59/ 100 m od ul. Dobrej, 60/ 100 m od ul. Dobrej, 61/ 100 m od ul. Dobrej, 62/ 100 m od ul. Dobrej, 63/ 100 m od ul. Dobrej, 64/ 100 m od ul. Dobrej, 65/ 100 m od ul. Dobrej, 66/ 100 m od ul. Dobrej, 67/ 100 m od ul. Dobrej, 68/ 100 m od ul. Dobrej, 69/ 100 m od ul. Dobrej, 70/ 100 m od ul. Dobrej, 71/ 100 m od ul. Dobrej, 72/ 100 m od ul. Dobrej, 73/ 100 m od ul. Dobrej, 74/ 100 m od ul. Dobrej, 75/ 100 m od ul. Dobrej, 76/ 100 m od ul. Dobrej, 77/ 100 m od ul. Dobrej, 78/ 100 m od ul. Dobrej, 79/ 100 m od ul. Dobrej, 80/ 100 m od ul. Dobrej, 81/ 100 m od ul. Dobrej, 82/ 100 m od ul. Dobrej, 83/ 100 m od ul. Dobrej, 84/ 100 m od ul. Dobrej, 85/ 100 m od ul. Dobrej, 86/ 100 m od ul. Dobrej, 87/ 100 m od ul. Dobrej, 88/ 100 m od ul. Dobrej, 89/ 100 m od ul. Dobrej, 90/ 100 m od ul. Dobrej, 91/ 100 m od ul. Dobrej, 92/ 100 m od ul. Dobrej, 93/ 100 m od ul. Dobrej, 94/ 100 m od ul. Dobrej, 95/ 100 m od ul. Dobrej, 96/ 100 m od ul. Dobrej, 97/ 100 m od ul. Dobrej, 98/ 100 m od ul. Dobrej, 99/ 100 m od ul. Dobrej, 100/ 100 m od ul. Dobrej.

⁹ Decyzję OS.1627/02/20298 z 28 grudnia 1998 r. Wojewody Białostockiego ustanowiono strefę ochronną ujęć wody dla miasta Białegostoku.

¹⁰ Rozporządzenie Nr 25/2015 Dyrektora RZGW z 30 października 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej komunalnych ujęć wód podziemnych i powierzchniowych w Wasilkowie i Jurkowie. W Wasilkowie (linia) zmiany pkt 12 z wypracowania (indywidualnych) posiadaj w przódnowe oczyszczalnie ścieków na wyposazanie posesji w rdnowydwulanie systemy oczyszczania ścieków).

³ Decyzja znak: RS.6341.50.2012 z 30.07.2012 r.
⁴ Decyzja znak: OS.1627/02/153597 z 14.08.1997 r. Wojewody Białostockiego o udzieleniu Gminie Wasilków pozwolenia wodnoprawnego na eksploatację urządzeń i pobór wody z ujęcia Rybniki. Powołanie uchwalone do 31.03.2002 r.
⁵ Decyzja znak: RL.V.52232/102 z 2.07.2002 r. Starosty Białostockiego o udzieleniu Urzędowi Miejskiemu w Wasilkowie pozwolenia wodnoprawnego na pobór wody głębokiej z ujęcia w Rybnikach. Powołanie uchwalone do 30.06.2012 r.

Prawo wodne¹¹, b) terenu ochrony pośredniej obejmującej obszar o powierzchni 5.658,1 ha¹², na terenie której zabrania się: 1/ wprowadzania ścieków do wód i do ziemi, z wyjątkiem wód opadowych i roztopowych spełniających wymogi zgodnie z obowiązującymi przepisami, 2/ rolniczego wykorzystania ścieków, 3/ lokalizowania składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych, 4/ lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych, 5/ składowania i przechowywania odpadów promieniotwórczych, 6/ lokalizowania nowych ujęć wód podziemnych z wyjątkiem modernizacji, rozbudowy oraz budowy studni awaryjnych lub zastępczych dla komunalnych ujęć wód „Jurawa” i „Wasilków”, 7/ stosowania środków ochrony roślin, które według zezwolenia na ich wprowadzenie do obrotu zaklasyfikowano jako stwarzające zagrożenie dla zdrowia człowieka, organizmów wodnych lub zastępczych dla komunalnych ujęć wód „Jurawa” i „Wasilków”, 8/ budowy autostrad, dróg i torów kolejowych z wyłączeniem remontów, przebudowy i modernizacji już istniejących, 9/ lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji niebezpiecznych z rozumieniem przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska, a także rurociągów do ich transportu, 10/ wydobywania kopalni metodą odkrywkową i prowadzenia odwiadów górniczych, z wyłączeniem wydobycia piasków i żwirów przeznaczonych dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej na warunkach ustalonych w ustawie Prawo geologiczne i górnicze, 11/ lokalizowania ferm chowu lub hodowli zwierząt oraz zakładów przemysłowych mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, 12/ wyposazania posesji w indywidualne systemy oczyszczania ścieków, 13/ użytkowania taboru pływającego o napędzie spalinywym z wyłączeniem robót związanych z utrzymaniem wód.

(dowód: akta kontroli str. 5-99, 141-157)

1.2. Zarządcą ujęć wody w Nowodworcach i Rybnikach jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Wasilkowie, który – zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Wasilkowie z 30 czerwca 2011 r. – jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną Gminy Wasilków. Zgodnie z rozdziałem II Statutu do przedmiotu i zakresu działania ZGK należą zaspokajanie potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy Wasilków, w tym między innymi: 1/ dostarczanie i rozpraszanie wody, utrzymywanie urządzeń służących zaopatrzeniu i przesyłowi wody oraz służących do odbioru ścieków w gminie Wasilków, 2/ wydawanie warunków technicznych podłączenia do ww. sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, dokonywanie odbioru technicznego wykonanych przyłączy, 3/ prowadzenie spraw księzek pozostałych budynków administracji publicznej, zlecenie ich okresowych przeglądów osobom posiadającym stosowne uprawnienia. Burmistrz Wasilkowa udzielił Kierownikowi ZGK pełnomocnictwa do: 1/ składania oświadczeń woli w imieniu Gminy w zakresie działalności określonej w statucie ZGK, 2/ do zaciągania zobowiązań (w tym do zawierania umów) w imieniu ZGK w ramach zaplanowanego budżetu, 3/ do reprezentowania Gminy Wasilków przed sądami powszechnymi i administracyjnymi, organami administracji publicznej, organami egzekucyjnymi we wszystkich postępowaniach sądowych, administracyjnych i egzekucyjnych związanych z działalnością ZGK, 4/ do dokonywania wszelkich rozliczeń finansowych i podejmowanie innych czynności wynikających z bieżącego zarządu ZGK.

Sprawowanie nadzoru nad ZGK, zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu¹³, należało do zadań Zastępcy Burmistrza oraz Wydziału Budownictwa, Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 100-122)

1.3. Gmina Wasilków (jako właściciel nieruchomości), pomimo stwierdzeń zawartych w operacie wodnoprawnym (z marca 2012 r.) o służności utrzymania dotychczasowego terenu ochronnego, nie ustanowiła terenu ochrony bezpośredniej wokół ujęcia wód podziemnych w Rybnikach. Dokonane w toku kontroli NIK oględziny ujęcia wody w Rybnikach wykazały, że dawny teren strefy pozostał ogrodzony i oznakowany. Nalomiast brak ustanowienia terenu ochrony bezpośredniej powoduje, że pozostawione oznakowanie i zakaz wstępu osobom nieupoważnionym nie znajdują podstawy prawnej.

¹¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 469 za zm., zwaną dalej „ustawą Prawo wodne”.

¹² Wskaźnik strefy ochrony ujęć wody obejmował 44,5 % powierzchni gminy.

¹³ Zarządzenie Nr 6/2015 Burmistrza Wasilkowa z 9 września 2015 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Wasilkowie.

Inspektor ds. planowania przestrzennego wyjaśniła, że „strefa ochrony bezpośredniej, wyznaczona decyzją poprzednią była wyznaczona w terenie i uznano, że jest wystarczająca. Należy podkreślić, że przedmiotowe ujęcie wody wraz z działkami sąsiadującymi położone jest na terenie leśnym (strefie użytki leśne), znajdującym się na obszarze Parku Krajobrazowego Puszczy Knyazyńskiej, oznaczonym symbolem C2.

W planie ochrony PKPK dla ww. terenu obowiązują m. in. następujące ustalenia: 1/ zachowanie wartości i naturalnej różnorodności biologicznej lasu, a w szczególności siedlisk leśnych, 2/ objęcie ochroną prawą wybranych terenów źródłiskowych oraz obszarów mających szczególne znaczenie w stabilizacji stosunków wodnych, 3/ zachowanie wszystkich kategorii lasów ochronnych występujących na tym terenie. Stąd wynika podjęcie przez Gminę decyzji, by nie ustanawiać dodatkowych stref ochrony pośredniej, gdyż teren wokół ujęcia wody chroniony jest zapisami PKPK, a wyznaczona strefa ochrony bezpośredniej zapewnia konieczną ochronę ujęcia wody”.

(dowód: akta kontroli str. 123-136, 138-140)

NIK wskazuje, że Plan Ochrony Parku Krajobrazowego Puszczy Knyazyńskiej nie ustanawia strefy ochrony, nie nakazuje by ją ustanowić a tym samym nie daje ochrony terenowi wokół ujęcia na warunkach określonych w art. 53 ustawy Prawo wodne.

Oględziny obu ujęć wody wykazały, iż:

- a) ujęcie wód podziemnych w Nowodworcach, zlokalizowane na działce nr ewid. 1749/10 na terenie osiedla domów jednorodzinnych, składa się z:
 - jednej studni wierconej. Obudowa studzienna wykonana jest z kręgów betonowych, przykryta włazem stalowym o średnicy 0,6 m (zabezpieczonym kłódką). Obwód studzienny zabezpieczony jest głowicą stalową z pokrywą. W obudowie nie montowano wodomierza. Góra obudowy wyniesiona jest 1,2 m nad powierzchnię terenu, co uniemożliwia przedostawanie się wód opadowych do urządzeń służących do poboru wody,
 - stacji wodociągowej. W pomieszczeniu stacji, wolnostojącym budynku murowanym, znajdują się: odzłaziacz, dwa zbiorniki hydroforowe o poj. 495 dm³, przeprowony zbiornik ciśnieniowy, sprężarka powietrzna oraz wodomierz DN 50 zainstalowany na wejściowym przewodzie tłocznym wody surowej (stan licznika: 61470 m³) oraz wodomierz DN 50 zainstalowany na wyjściowym przewodzie tłocznym wody uzdatnionej podawanej do sieci (stan licznika: 63427 m³). Od 15 listopada 2015 r. ujęcie nie jest eksploatowane (nastąpiło włączenie do sieci wodociągowej obsługiwanej przez Wodociąg Biłostockie). Ze stacji wodociągowej nie ma ścieków bytowych¹⁴, zaś wody popłuczne z odzłaziaczy są odprowadzane do kanalizacji.
- Teren wokół studni i stacji wodociągowej (strefa ochrony bezpośredniej) o wymiarach 14x24m jest ogrodzony siatką; ogrodzenie jest pełne i uniemożliwia przedostanie się niepowołanych osób i zwierząt na teren ujęcia; brama zabezpieczona jest kłódką. Teren zagospodarowany jest zieloną i zieloną z oznakowaniem w rozporządzeniu Ministra Środowiska z 24 maja 2004 r. w sprawie wzorów tablic informacyjnych o strefie ochronnej ujęcia wody¹⁵, o treści: „Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody. Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”. Obudowa studzienna wykonana jest z kręgów betonowych, przykryta włazem stalowym o średnicy 0,6 m (zabezpieczonym kłódką). Góra obudowy wyniesiona jest 0,3 m nad powierzchnię terenu i otoczona osłonką betonową o szerokości 1 m, co uniemożliwia

- b) ujęcie wód podziemnych w Rybnikach składa się z:
 - jednej studni wierconej, zlokalizowanej w lesie na działce nr ewid. 451. Teren wokół studni o wymiarach 12x12m jest ogrodzony siatką; ogrodzenie jest pełne i uniemożliwia przedostanie się niepowołanych osób i zwierząt na teren ujęcia; brama zabezpieczona jest kłódką. Teren zagospodarowany jest zieloną i zieloną z oznakowaniem w rozporządzeniu Ministra Środowiska z 24 maja 2004 r. w sprawie wzorów tablic informacyjnych o strefie ochronnej ujęcia wody¹⁵, o treści: „Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody. Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”. Obudowa studzienna wykonana jest z kręgów betonowych, przykryta włazem stalowym o średnicy 0,6 m (zabezpieczonym kłódką). Góra obudowy wyniesiona jest 0,3 m nad powierzchnię terenu i otoczona osłonką betonową o szerokości 1 m, co uniemożliwia

¹⁴ W budynku stacji nie zainstalowano ustępu ani umywalki.

¹⁵ Dz. U. Nr 136, poz. 1457 za zm., zwanym dalej „rozporządzeniem z 24 maja 2004 r.”.

przedstawienie się wód opadowych do urządzeń służących do poboru wody. W obudowie studziennej zamontowany jest (na wodociągu tłoczynym) wodomierz prosty ø 50 mm (stan licznika: 49057 m³).

stacji wodociągowej, zlokalizowanej na działce 556/56/4 w odległości ok. 150 m od studni. Teren wokół stacji jest ogrodzony siatką, ogrodzenie jest pełne i uniemożliwia przedostanie się niepowołanych osób i zwierząt na teren ujęcia; brama zabezpieczona jest kłódką. Teren został oznakowany tablicą, zgodną z wzorami określonym w rozporządzeniu z 24 maja 2004 r., o treści: „Teren ochrony bezpośredniej ujęcia wody. Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”. W pomieszczeniu stacji, wolnostojącym, jednokondygnacyjnym, budynku numerowym, znajdują się: dwa hydrofony o poj. 3 m³, hydrofon o pojemności 1,0 m³, sprężarka powietrzna służąca do uzupełniania poduszki powietrznej w hydrofonach oraz wodomierz sprężony zamontowany na rurociągu tłoczynym (stan licznika 120707 m³). Stan techniczny urządzeń jest dobry, przy czym remontu wymaga rurociąg tłoczny (widoczna korozja). Ze stacji wodociągowej nie ma ścieków bytowych i wód popłucznych (brak odzależaczy). W hydrofonii jest umywalka. Odpływ wody z umywalki poprzez kratkę spuszną do kanalizacji osiedlowej Lasów Państwowych.

Obok stacji wodociągowej oraz w odległości ok. 40 m od studni umieszczone zostały tablice¹⁶ (szt. 2) o treści „Strefa ochrony pośredniej zewnętrznej ujęcia wody dla wsi Rybniki. Zabrania się 1/ wprowadzania ścieków do ziemi i wód powierzchniowych, 2/ składowania i magazynowania odpadów promieniotwórczych, nawozów sztucznych i produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych, 3/ grzebania zwierząt”.

(dowód: akta kontroli str. 123-136)

1.4. W latach 2013-2016 (do 31 marca), Urząd nie był kontrolowany w zakresie realizacji zadań związanych z wypełnianiem obowiązków dotyczących strefy ochrony ujęć wodnych dla ludzi do celów spożywczych. W okresie tym natomiast trzykrotnie kontrolowany był ZGK w dwóch przypadkach przez PPIIS w zakresie oceny stanu sanitarnego urządzenia wodociągowego w Rybnikach i Nowodworach (nieprawidłowości nie stwierdzono), zaś w jednym przez Urząd Marszałkowski w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów w zakresie opłat za korzystanie ze środowiska, co szczegółowo przedstawiono w pkt 4.1 niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 137, 288-289, 307-308)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu mające na celu zapewnienie ochrony ujęć wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2. Zapobieganie lub ograniczanie negatywnego wpływu źródeł zanieczyszczenia środowiska na jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

2.1. W okresie objętym kontrolą obowiązywało Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Wasilków. Od 27 kwietnia 2006 r. do 24 września 2014 r. w Studium dokonano, na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Wasilkowie, trzech zmian (w tym jednej w okresie objętym kontrolą¹⁷). W studium ujęto 4 (z 5) ujęć wody (w Rybnikach, w Wasilkowie, w Jurkowcach i w Studziankach) oraz nieaktualne decyzje w sprawie udzielenia pozwoleń wodnoprawnych na pobór wody z dwóch ujęć¹⁸ oraz ustanowienia strefy ochronnej komunalnych ujęć wody dla Miasta

Białegostoku (ujęcia wody w Wasilkowie i Jurkowcach)¹⁹. W związku z powyższym część zakazów i nakazów ujętych w studium była nieaktualna. Dotyczyło to między innymi zapisów, iż dla ujęć wody pilniej obowiązywać zakazy i nakazy z zakresu ochrony środowiska zapisane w pozwoleniach wodnoprawnych²⁰, jednocześnie powielen obowiązków z zakresu odpowiedzialności zanieczyszczeń do wód i gruntu, pozyskiwania torfów, a także ograniczenie stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin²¹.

Rada Miasta w Wasilkowie 29 maja 2014 r. podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia IV zmiany Studium. Do dnia zakończenia kontroli otrzymano negatywne opinie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymostku dotyczące projektu zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz w zakresie ochrony przyrody. Jednym z powodów negatywnych opinii były niezaprowidywane (przy ocenie wpływu na wodę) dokładnej analizy czy planowane zamierzenia obejmujące obszary (pod usługi, usługi sakralne, usługi publiczne i zabudowę mieszkaniową, jednorodzinną), położone w strefie pośredniej komunalnych ujęć wód podziemnych i powierzchniowych dla Białegostoku będą respektowały zakazy zawarte w rozporządzeniu w sprawie ustanowienia strefy ochronnych.

(dowód: akta kontroli str. 141-179)

Na dzień 30 kwietnia 2016 r. na terenie Miasta i Gminy Wasilków obowiązywało 46 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących łączną powierzchnię 253 ha, tj. 1,99% Gminy. W jednym z tych planów (przyjętym uchwałą Rady Miejskiej w Wasilkowie nr XXIX/173/2001 z 1 marca 2001 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Nowodworec) przeznaczono część terenu o symbolu 31W pod lokalne ujęcie wody (przy czym ujęcie wody w Nowodworach zostało wykonane przez prywatnego inwestora w 2002 r.). W planie tym nie określono sposobów ochrony ujęcia wód przed skażeniem.

Dla terenów, na których znajdowały się pozostałe ujęcia wody, nie uchwalono miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

(dowód: akta kontroli str. 180-195)

2.2. W latach 2013-2016 (I kwartał) Burmistrz wydał 433 decyzje ustalające warunki zabudowy i zagospodarowania terenu, z tego 318 dla obiektów znajdujących się na terenie ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęć wód podziemnych i powierzchniowych.

Analiza 10 (z 318) decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydanych dla obiektów znajdujących się na terenie ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęć wód podziemnych i powierzchniowych, wykazała że wszystkie zostały wydane z zachowaniem procedur określonych w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz zakazów wynikających z ustanowionej strefy ochronnej i tak, między innymi:

- dziewięć decyzji zostało wydanych na obiekty zlokalizowane w odległości od 0,5 km do 6 km od strefy bezpośredniej ujęć wody. Jedna decyzja dotyczyła inwestycji (budowy siedziska rolnego z usługami agroturystycznymi) realizowanej na działce przylegającej do ujęcia wody powierzchniowej w Wasilkowie (planowana inwestycja nie należy do zamierzeń, których realizacja jest zakazana na tym obszarze),
- wszystkie decyzje były wydawane w sytuacji łącznego spełnienia warunków określonych w art. 61 ust. 1 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym²²,
- projekty decyzji zostały przygotowane przez osoby zatrudnione w Urzędzie i wpisane na listę samorządu zawodowego urbanistów i architektów, zgodnie z art. 60 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- w decyzjach określono między innymi, postępowanie: za ściekami komunalnymi (w 3 przypadkach do kanalizacji²³, w 5 przypadkach tymczasowo do szamba - docelowo do kanalizacji, a w 2 przypadkach do szamba lub do przydomowej oczyszczalni ścieków), z odpadami stałymi (gromadzenie odbywać się będzie w typowych pojemnikach), z wodami opadowymi (powierzchniowo po terenie w granicach własnej działki, do dóbr chłonnych lub do zbiorników retencyjnych),

Opis stanu
faktycznego

¹⁶ Jaszczak z okresu, kiedy obowiązywała strefa ochrony pośredniej, tj. przed lipca 2002 r.
¹⁷ Uchwała nr LVIII/38/14 Rady Miejskiej w Wasilkowie z dnia 24 września 2014 r. w sprawie III zmiany Studium.
¹⁸ Decyzja Starosty Białostockiego nr RL.V.522/2012 z dnia 2 lipca 2002 r. w sprawie udzielenia pozwolenia wodnoprawnego na pobór wody głębinowej z ujęcia wody w Rybnikach gmin. Wasilków dla potrzeb wodociągu w Rybnik. Decyzja Wojewody Białostockiego nr OS.II.1821/10/107 z dnia 16 listopada 1991 r. w sprawie udzielenia pozwolenia wodnoprawnego na eksploatację urządzeń i pobór wody z wassnego ujęcia przez Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną w Studziankach.

¹⁹ Decyzja Wojewody Białostockiego nr OS.II.1821/10/22/98 z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej komunalnych ujęć wody dla m. Białegostoku (ujęcia wody w Wasilkowie i Jurkowcach).
²⁰ Dz. U. z 2015 r., poz. 198 ze zm., zmieniający ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
²¹ W tym inwestycji realizowanej na działce przylegającej do ujęcia wody w Wasilkowie.

– decyzje zawierały analizę funkcji cech terenów przyległych oraz określały granice obszaru objętego analizą zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego²⁷ oraz § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy²⁸.

2.3. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie przeprowadzono 84 postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, z tego 44 dla przedsięwzięć znajdujących się na terenie ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęć wód podziemnych i powierzchniowych.

Wszystkie 4 objęte analizą postępowania administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia²⁹ na terenie ochrony pośredniej komunalnych ujęć wód podziemnych i powierzchniowych dla Białegostoku prowadzone były prawidłowo:

– do wniosków o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dołączono wymagane dokumenty, tj. kartę informacyjną przedsięwzięcia oraz kopie mapy ewidencyjnej obejmującej przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obszar na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, co było zgodne z art. 74 ust. 1 pkt 2 – 3 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko³⁰,

– w jednym przypadku³¹, zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, wydano postanowienie dotyczące przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Było ono zgodne z opinią RDOŚ i PPIŚ,

– w pozostałych trzech przypadkach postępowania zakończyły się wydaniem przez Burmistrza Wasilkowa decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Przed ich wydaniem, uzyskano opinie RDOŚ i PPIŚ (akceptujące brak potrzeby przeprowadzenia takiej oceny), a następnie wydano postanowienia o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,

– we wszystkich sprawach zakończonych decyzją, zezwalającą na realizację inwestycji, zgodnie z art. 38 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim podano do publicznej wiadomości informację o wydanej decyzji i o możliwościach zapoznania się z jej treścią,

– we wszystkich sprawach, zgodnie z art. 72 ust. 1 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, ostateczną decyzję administracyjną zezwalającą na realizację inwestycji wydano przed wydaniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. (dowód: akta kontroli str. 203-211)

2.4. W okresie objętym kontrolą liczba mieszkańców gminy Wasilków korzystających z sieci kanalizacyjnej stale wzrastała:

– na koniec 2013 r. z sieci sanitarnej korzystało 88,6% ludności gminy (z tego 86,1% miasta Wasilkowa i 30,7% gminy Wasilków),

– na koniec 2014 r. z sieci sanitarnej korzystało 70,5% ludności gminy (z tego 87,1% miasta Wasilkowa i 35,6% gminy Wasilków),

²⁷ Dz. U. Nr 164, poz. 1588.

²⁸ Dz. U. Nr 164, poz. 1589.

²⁹ Budowa stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, budowa łamy foliowej, budowa 11 budynków mieszkalnych jednorodzinnych i zmiana sposobu użytkowania istniejącego budynku produkcyjno-magazynowego na potrzeby zakładu lakierującego tworzywa sztuczne.

³⁰ Dz. U. z 2016 r., poz. 353.

³¹ Budowa stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

– na koniec 2015 r. z sieci sanitarnej korzystało 72,4% ludności gminy (z tego 87,4% miasta Wasilkowa i 40,4% gminy Wasilków),

W latach 2013-2015 ilość wody przelanej systemem wodociagowym do mieszkańców Gminy wyniosła odpowiednio: 410,3 tys. m³, 424,0 tys. m³ i 467,7 tys. m³, zaś ilość ścieków odprowadzonych, systemem kanalizacji sanitarnej oraz odebranych ze zbiorników na nieczystości ciekłe, przez mieszkańców Gminy wyniosła odpowiednio: 330,4 tys. m³, 344,1 tys. m³ i 368,6 tys. m³. (dowód: akta kontroli str. 251-254, 328-338, 419-421)

Urząd od 2012 r. prowadził w formie elektronicznej (w programie GOMIG ODPADY) ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. W ewidencji ujęto (na dzień kontroli) dane o 3.934 nieruchomościach wskazując sposób zagospodarowania ścieków z 3.002 nieruchomości (z których 2.064 było przyłączonych do kanalizacji, 813 posiadało szamba, zaś 125 przydomowe oczyszczalnie ścieków). Z pozostałych 932 nieruchomości: 86 (z tego 57 w strefie ochrony pośredniej) nie posiada szamba ani nie jest przyłączona do kanalizacji, zaś o 846 (z tego 616 w strefie ochrony pośredniej) brak jest jakichkolwiek danych. W ewidencji nie określono pojemności zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych.

W wyjaśnieniu inspektora ds. ochrony środowiska i przyrody Urzędu podał, że „w ustawie oraz innych aktach wykonawczych nie określono w jakiej formie powinna być prowadzona ewidencja oraz jakie dane powinna zawierać. W trakcie najbliższej weryfikacji wystąpimy do posiadaczy zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków o udzielenie informacji o pojemności tych urządzeń oraz technologii ich wykonania” (dowód: akta kontroli str. 138-140, 212-242)

Na podstawie informacji uzyskanych od Starosty Białostockiego ustalono, że na terenie Gminy Wasilków zgłoszono budowę 112 przydomowych oczyszczalni ścieków³², wykorzystywane na potrzeby własnego gospodarstwa domowego lub rolnego w ramach zwykłego korzystania z wód (z czego 3 zgłoszonych w roku 2013, 4 w 2014 r., 7 w 2015 r. i 98 zgłoszonych w latach 2003-2012). (dowód: akta kontroli str. 243-250)

W sprawozdaniach kwartalnych przedkładanych Urzędowi w latach 2013-2015 przez podmioty prowadzące działalność w zakresie opróżniania zbiorników (15 w 2013 r., 12 w 2014 r. i 13 w 2015 r.) nie wykazano opróżnienia (poza dwoma podmiotami³³), z których zostały odebrane nieczystości ciekłe. Ze sprawozdań tych wynika, iż w 2013 r. odebrano łącznie 2.169 m³ ścieków bytowych z 198 nieruchomości, w 2014 r. – 2.785 m³ ścieków z 185 nieruchomości, zaś w 2015 r. 4.089 m³ ścieków z 264 nieruchomości.

Zestawienie tych danych z liczbą szamba wykazanych w ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków wskazuje, iż z ponad 540 nieruchomości ścieki bytowe nie są wywożone na oczyszczalnię.

(dowód: akta kontroli str. 251-254)

W okresie objętym kontrolą nie monitorowano częstotliwości opróżniania zbiorników, ani nie zapewniono skutecznego nadzoru nad realizacją obowiązku ich opróżniania. Zgodnie z § 16 uchwały Nr XXIX/246/12 Rady Miejskiej w Wasilkowie z 20 grudnia 2012 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wasilków „właściciele nieruchomości obowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości co najmniej raz na kwartał. Właściciele nieruchomości obowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości w sposób systematyczny, nieopuszczający do przepiękania się urządzeń do gromadzenia nieczystości ciekłych, gwarantujący zachowanie czystości i porządku na nieruchomości”.

(dowód: akta kontroli str. 255-269)

Z informacji uzyskanych od kierownika ZGK w Wasilkowie wynika, że Zakład nie prowadził i nie uczeszczył w kontrolach prowadzonych przez Urząd dotyczących opróżniania zbiorników bezodpływowych przez właścicieli nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 271-271)

³² Zgłoszone w procesie budowlanym.

³³ MPO Spółka z o.o. w Białymstoku i Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. w Czamej Białostockiej.

Ustalono nieprawidłowości:
W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawnym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości:

1. W Studium, mimo wymogu wynikającego z przepisów art. 10 ust. 1 pkt 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: 1/ nie ujęto ujęcia wody w Nowodworcach, 2/ nie uwzględniono aktualnych pozwoleń wodnoprawnych na pobór wody.

Inspektor ds. planowania przestrzennego wyjaśniła, że w studium wymienione są obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego, w tym miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Nowodwórce, w którym część terenu o symbolu 3UW przeznaczona została pod lokalne ujęcie wody. Plan ten realizowany był przez prywatnego inwestora, który w terminie późniejszym przekazał dokumentację ujęcia wody do zasobów komunalnych. Z uwagi na to, że w zasobach dokumentów planistycznych nie odnaleziono dowodu przekazania Gminie tego ujęcia wody, można wnioskować, że faktycznie nie zostały przekazane do tutej. Wydziału.

(dowód: akta kontroli str. 141-157, 265-269)

NIK zwraca uwagę, że w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego części wsi Nowodwórce (który został uchwalony 1 marca 2001 r.) przeznaczono część terenu o symbolu 3UW pod lokalne ujęcie wody, natomiast w studium w pkt 2.2 Ujęcia i zasoby wodne, wody podziemne podano, iż na terenie gminy Wasilków zlokalizowane są cztery ujęcia wody pitnej ... (ujęcie wody w Rybnikach, w Wasilkowie, w Jurcicach i w Studziankach), nie ujmując ujęcia w Nowodworcach, wykonanego w 2002 r. Tak więc ujęcie w Nowodworcach powstałe w 2002 r. nie mogło się znaleźć w planie z 2001 r., ale powinno być uwzględnione w studium.

2. W Urzędzie nieruchomości prowadzono ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków wymagana w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach²⁸ oraz nie zapewniono skutecznego nadzoru nad realizacją obowiązku ich opróżniania.

W wyjaśnieniu inspektor ds. ochrony środowiska i przyrody Urzędu podał, że „ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków w miarę możliwości uzyskania informacji od mieszkańców o sposobie pozbywania się nieczystości ciekłych. O ile w przypadku przydomowych oczyszczalni ścieków obowiązkiem ich zgłaszania przez właściciela nieruchomości do tutejszego organu wynika z art. 152 ustawy Prawo ochrony środowiska, to w przepisach prawa nie ma obowiązku zgłaszania do Burmistrza zbiorników bezodpływowych. W celu uzupełnienia bazy Urząd zwrócił się do Młodzieżowych Biurości o wykaz nieruchomości przyłączonych do sieci kanalizacyjnej (podpisane umowy na odprowadzenie ścieków). Nieruchomości, na których występują zbiorniki bezodpływowe lub brak informacji o posiadaniu urządzeń do odprowadzania ścieków zostaną w najbliższym czasie zweryfikowane poprzez wezwania ich właścicieli do udzielenia szczegółowych informacji o sposobie odprowadzania ścieków”.

Ponadto inspektor ds. ochrony środowiska i przyrody Urzędu wyjaśnił, że „nadzór nad realizacją obowiązku właścicieli nieruchomości w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych jest prowadzony w miarę posiadanych zasobów kadrowych (1 pracownik). Pomieważ zakres obowiązków jest szeroki i dotyczy głównie gospodarstw ogrodem, to częstotliwość opróżniania zbiorników bezodpływowych była monitorowana jedynie w przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości podczas przeprowadzanych czynności dotyczących gospodarki odpadami. Kontrolę prowadzone były również na zgłoszenia mieszkańców. W takich przypadkach wzywano właścicieli nieruchomości do okazania umów oraz dowodów uszczelnienia opłat za pozbywanie się nieczystości ciekłych”.

(dowód: akta kontroli str. 212-242, 255-269)

Zdaniem NIK, niezrealizowana ewidencja oraz brak nadzoru nad częstotliwością opróżniania zbiorników bezodpływowych może prowadzić do niekontrolowanego i nielegalnego wywozu nieczystości płynnych oraz systematycznego zanieczyszczania gleby i wód gruntowych, bowiem z 932 nieruchomości: 86 (z tego 57 w sprawie ochrony

Ocena czasłkowa

Opis stanu faktycznego

pośredniej) nie posiada szamba ani nie jest przyłączona do kanalizacji, zaś o 846 (z tego 616 w sprawie ochrony pośredniej) brak jest jakichkolwiek danych.

Gmina na ogół realizowała zadania związane z zapobieganiem i ograniczeniem negatywnego wpływu potencjalnych źródeł zanieczyszczenia środowiska na jakość pobieranej wody do spożycia przez ludzi. Negatywnie jednak należy ocenić niezrealizowane zadanie ewidencji zbiorników bezodpływowych na nieruchomości ciekłe i przydomowych oczyszczalni ścieków. W rezultacie nie prowadzono kontroli częstotliwości i sposobu ich opróżniania oraz nie znano wielkości i pojemności zbiorników bezodpływowych. Zaniechanie to może mieć negatywne skutki związane z ochroną wód podziemnych, w przypadku odprowadzania ścieków byłowych bezpośrednio do gruntu przez właścicieli gospodarstw.

3. Realizacja obowiązków dotyczących korzystania z wód, określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na pobór wód

W okresie objętych kontrolą oba ujęcia (których gmina Wasilków jest właścicielem) posiadały pozwolenia wodnoprawne, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 37 pkt 1 Prawo wodne.

Ogledziny obu tych ujęć wykazały, iż Gmina niewłaściwie sprawowała nadzór nad realizacją przez ZGK obowiązków określonych w pozwoleniach wodnoprawnych na pobór wód podziemnych. W dokumentacji tych zobowiązań bowiem ZGK do:

– prowadzenia odczytów wskazań wodomierzy raz w tygodniu oraz zapisywania pobranej wody w rejestrze;

Odczyty dokonywano raz w kwartale oraz zapisywano w zeszycie (prowadzonym od 2009 r.), przy czym ilość pobieranej wody nie przekraczała maksymalnych rocznych wielkości określonych w obydwu pozwoleniach wodnoprawnych. Wobec takiego sposobu rejestracji ilości wody nie ma możliwości sprawdzenia dopuszczalnego poboru wody na godzinę oraz poboru średniobobowego.

– eksploatacja urządzeń zgodnie z aktualną instrukcją obsługi i prowadzenia książki eksploatacji;

Dla ujęcia wód podziemnych w Rybnikach, nie prowadzono „Książki eksploatacji studni” i „Książki eksploatacji hydrotorni”, zaś dla ujęcia wód podziemnych w Nowodworcach prowadzono „Książkę eksploatacji studni Nr 1” w Nowodworcach załączona 5 czerwca 2002 r. w której znajdują się dane techniczne dotyczące studni (wkonawca, głębokość, położenie zwierciadła wody, zasoby itp.), mapa dokumentacyjna z elementami hydrogeologiczno-sorologicznymi oraz rejestr przebiegu eksploatacji studni (eksploatację rozpoczęło 2 stycznia 2002 r.). Nie prowadzono natomiast „Książki eksploatacji hydrotorni”.

– dokonywania raz w roku pomiarów poziomu zwierciadła wody i wydajności studni oraz wpisywania wyników do książki eksploatacji studni;

Dla ujęcia wód podziemnych w Rybnikach nie posiadano dokumentów potwierdzających dokonwanie pomiarów poziomu zwierciadła wody i wydajności studni, natomiast dla ujęcia wód podziemnych w Nowodworcach w rejestrze przebiegu eksploatacji studni ujęto pomiary zwierciadła wody podczas pomiarowa (ostatni pomiar 4 stycznia 2003 r.), pomiar zwierciadła wody podczas przemyw pompowania (ostatni pomiar 4 stycznia 2003 r.) oraz pomiary wydajności w m³/h (ostatni pomiar 18 marca 2015 r.).

– dokonywania raz do roku badań jakości pobieranej wody w stanie surowym;

Badania w wymaganej częstotliwością i w wymagany zakresie wykonało laboratorium PIPS w Białymstoku i P-SSE w Białymstoku.

Urządzenia do poboru wody oraz kontroli jej ilości były utrzymywane we właściwym stanie technicznym.

(dowód: akta kontroli str. 123-136, 272-320)

W wydanych pozwoleniach wodnoprawnych na pobór wód podziemnych nie wskazano ujęć rezerwowych.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegającą na niezapewnieniu przez Urząd dostatecznego nadzoru nad realizacją przez ZGK obowiązków ciążących na zarządcy nieruchomości oraz wynikających z pozwoleń wodnoprawnych. Brak skutecznego nadzoru skutkowało tym, iż ZGK w okresie objętym kontrolą:

- niezetnie realizował obowiązki wynikające z pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód podziemnych z ujęć w Nowodworcach i Rybnikach:
 - nie prowadzono odczytów wskazań wodomierzy raz w tygodniu, a w związku z tym nie zapisywano ilości pobranej wody w rejestrze,
 - nie prowadzono „Książki eksploatacji studni” i „Książki eksploatacji hydroforni” w Rybnikach oraz nie posiadano dokumentów potwierdzających dokonywanie pomiarów poziomu zwierciadła wody i wydajności studni,
 - nie prowadzono „Książki eksploatacji hydroforni”, zaś posiadana „Książka eksploatacji studni Nr 1” w Nowodworcach zawiera niekompletne dane, tj. pomiar zwierciadła wody podczas pompowania (ostatni pomiar 4 stycznia 2003 r.) oraz pomiar zwierciadła wody podczas przemywania (ostatni pomiar 4 stycznia 2003 r.).

W wyjaśnieniu Kierownik ZGK podał, że „od lipca 2006 r. nie praktykowano dokonywania odczytów wskazań wodomierzy raz w tygodniu oraz zapisywania ilości pobranej wody w rejestrze. Odczyty wskazań wodomierzy dokonywane były raz na kwartał, podczas wykonywania odczytów wodomierzy od odbiorców indywidualnych. Zastępy stan przyjętem do realizacji jako warietydny i obowiązujący. Ponadto przejmując obowiązki w dniu 14 września 2015 r. nikt mi nie przekazał takiej dokumentacji i nie zostałem zapoznany z koniecznością jej prowadzenia”.

(dowód: akta kontroli str. 270-271)

- nie dochował należytej staranności przy realizacji obowiązków ciążących na zarządcy nieruchomości, tj. obu budynków hydroforni na ujęciach w Rybnikach i Nowodworcach. Dotyczyło to: 1) nie przeprowadzenia 5-letniej okresowej kontroli polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia, co stanowiło naruszenie art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego. Kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów. 2) nie przeprowadzenia corocznych kontroli polegających na sprawdzeniu stanu technicznego elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska i przewodów kominowych (wentylacyjnych), co stanowiło naruszenie art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a-c) ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawa budowlanego³⁰.

Zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane, obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli okresowej, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego między innymi w zakresie elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu oraz instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska.

W wyjaśnieniu Kierownik ZGK podał, że „od początku istnienia ZGK w Wasilkowie nie przeprowadzono 5-letniej i corocznych kontroli polegających na sprawdzeniu stanu technicznego budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu oraz instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska i przewodów kominowych (wentylacyjnych), dotyczących obu budynków hydroforni na ujęciach wody w Rybnikach i Nowodworcach. Być może związane to było z brakiem ksiązek obiektu. W celu dochowania należytej staranności przy realizacji obowiązków ciążących na

³⁰ Dz. U. z 2016 r., poz. 290, zwanego dalej „Prawo budowlane”.

zarządcy nieruchomości zobowiązujemy się do dokonania wszystkich wskazanych czynności”.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że „bieżący nadzór nad Zakładem Gospodarki Komunalnej w Wasilkowie sprawował od września 2015 r. Kierownik Wydziału Budownictwa Grodzieży i Gospodarki Nieruchomościami w/m Pan W. Z., który na mocy zmiany w strukturze organizacyjnej Urzędu przesłał sprawować swoją funkcję a od 1 stycznia 2016 r. zakończył pracę. W wyniku przeprowadzonej w 2015 r. przez Burmistrza Wasilkowa analizy funkcjonowania i finansów Zakładu Gospodarki Komunalnej ujawniono wiele uchybień, za które bezpośrednio odpowiedzialny był Kierownik Zakładu Pan A. A., z którym została rozwiązana umowa o pracę. Obecny Kierownik Pan M. W. sprawuje swoją funkcję od listopada 2015 r. Od 2016 r. bezpośrednio kontrolę nad pracą Zakładu przejął osobiście, ale jeszcze w 2015 r. polecił przepięcie ujęcia w Nowodworcach do sieci wodociągowej Wodociągów Bielskich, zaś samo ujęcie najprawdopodobniej wkrótce zostanie wystawione na sprzedaż z prawem pierwokupu Wodociągom Bielskim. Biorąc powyższe na uwadze, oraz fakt iż obecna kadencja Burmistrza rozpoczęła się pod koniec 2014 r., zaś ja jako jego zastępca rozpoczęłam swoją pracę od maja 2015 r. obecny nadzór nad pracą Zakładu w dużej mierze sprowadza się do likwidacji zaniedbań i uchybień powstałych w poprzednich latach a opisanych m.in. w w/w piśmie NIK z jednoczesnym powołaniem nowej organizacji pracy ZGK oraz bieżącą kontrolą działań sprawowaną przez mnie osobiście”.

(dowód: akta kontroli str. 265-269)

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia nadzór Gminy nad realizacją przez ZGK obowiązków ciążących na zarządcy nieruchomości, w tym w zakresie prawa budowlanego oraz wynikających z pozwoleń wodnoprawnych.

4. Sporządzenie i przekazywanie sprawozdań dotyczących gospodarowania wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi

W okresie objętym kontrolą obowiązki sprawodawcze dotyczące gospodarowania wodą przeznaczoną do spożycia realizował ZGK.

4.1. ZGK terminowo przedkładał Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Podlaskiego w Białymstoku coroczne wykazy zawierające informacje o ilości pobranej wody podziemnej oraz informacje o wysokości należnych opłat w latach 2013-2015. Wykazy sporządzano na formularzach określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat³¹. Dane zawarte w tych dokumentach dotyczące ilości pobranej wody były zgodne ze stanem faktycznym, ujętym w ewidencji poboru wody w Nowodworcach i Rybnikach – prowadzonej na podstawie odczytów urządzeń pomiarowych.

W latach 2013-2014 pobrano z dwóch ujęć ogółem odpowiednio: 12.704 m³ i 13.462 m³ wody, z czego 10.337 m³ i 10.841 m³ wykazano jako wodę sprzedaną z ogólnego poboru, zaś 2.367 m³ i 2.621 m³ wykazano jako pobór wody innej³². Natomiast do naliczenia opłat nie kwalifikowano wody na inne cele (któremu stawka opłaty wynosiła 0,11 zł w 2013 r. i 0,114 zł w 2014 r.), ale całość ujęto na cele zaopatrzenia ludności i na cele socjalno-bytowe stosując tylko jedną stawkę (0,065 zł w 2013 r. i 0,067 zł w 2014 r.). Nieprawidłowość w tym zakresie potwierdziła przeprowadzona w listopadzie 2015 r. przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku kontrola, która zobowiązała ZGK do przedłożenia korekt zbiorczych zestawień informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat, a także wniesienia opłat w wysokościach stanowiących różnicę pomiędzy opłatami należnymi a wynikającymi z dotychczas złożonych wykazów. Korektę zbiorczych zestawień za lata 2013-2014 ZGK złożył w wyznaczonym terminie (tj. do 10 grudnia 2015 r.). Łącznie za ten okres przekazano do Urzędu Marszałkowskiego 2.689,48 zł (z tego 1.302,08 zł za 2013 r. i 1.387,40 zł za 2014 r.).

³¹ Dz. U. z 2014 r., poz. 274 za zm.

³² Pobór wody inny oznacza ilość wody pobranej na potrzeby własne zakładu (np. płukenia sieci wodociągowej, potrzeby technologiczne stacji uzdatniania) oraz straty wody w sieci.

W 2015 r. pobrano z obu ujęć 13,561 m³ wody, z czego 12,009 m³ wykazano jako wodę sprzedaną z ogólnego poboru, zaś 1,552 m³ wykazano jako pobór wody inry. Do naliczenia opłat zakwalifikowano 12,009 m³ na cele zaopatrzenia ludności i na cele socjalno-bytowe oraz 1,552 m³ na pozostałe cele stosując prawidłowe jednostkowe stawki opłat za pobór 1 m³ wody podziemnej (odpowiednio: 0,068 zł i 0,115 zł), określone w obwieszczeniu Ministra Środowiska z 11 sierpnia 2014 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2015³¹. W dniu 11 marca 2016 r. przekazano na rachunek Urzędu Marszałkowskiego Kwotę 1,547,72 zł, co było zgodne z dyspozycją zawartą w art. 285 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska³⁴.

Do naliczenia wysokości opłat w latach 2013-2015 zastosowano w sposób prawidłowy współczynnik różnicujący: (2) – odnoszący się do wody niepodlegającej żadnym procesom uzdatniania oraz (1,25) – odnoszący się do wody podlegającej procesom oczyszczania, wynikające z § 9 ust. 5 pkt 3 i ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska³⁵. (dowód: akta kontroli str. 325-351)

4.2. ZGK zgodnie z wymogami art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1996 r. o statystyce publicznej³⁶, terminowo (do 2 lutego następnego roku) przedkładał do Głównego Urzędu Statystycznego coroczne sprawozdania M-06 o wodociągach, kanalizacji i wywozie nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych za lata 2013-2015, listę pobranej przez wody ww. okresie z obu ujęć (w Nowodworcach i Rybnikach) podana w sprawozdaniach (odpowiednio: 12,7 tys. m³, 13,4 tys. m³, 13,5 tys. m³) była zgodna ze stanem faktycznym, wynikającym z prowadzonej ewidencji. W sprawozdaniach nie ujęto natomiast ilości wywożonych nieczystości ciekłych zgromadzonych w zbiornikach bezodpływowych, ponieważ zgodnie z instrukcją sporządzenia tego sprawozdania, dane te dotyczą jednostek, które odbierają nieczystości ciekłe własnym środkiem transportu (ZGK nie wykonuje tego zadania). (dowód: akta kontroli str. 352-356)

Ustalone nieprawidłowości
W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na niezapełnieniu przez Urząd dostatecznego nadzoru nad realizacją przez ZGK obowiązków związanych z naliczaniem opłat za korzystanie ze środowiska za 2013 i 2014 r.

Wyjaśnienie Zastępcy Burmistrza Wasilkowa przywołano w pkt 3 załączki „Stwierdzone nieprawidłowości”. (dowód: akta kontroli str. 285-289, 325-351)

ZGK terminowo i rzetelnie sporządził coroczne sprawozdania M-06 o wodociągach, kanalizacji i wywozie nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych oraz terminowo przedkładał coroczne wykazy zawierające informacje o ilości pobranej wody podziemnej. Natomiast brak nadzoru Urzędu spowodował, iż za lata 2013-2014 ZGK do naliczenia opłat za korzystanie ze środowiska stosował tylko jedną stawkę (za pobór wody na cele socjalno-bytowe), mimo iż pobierano wodę również na inne cele (np. plikanie sieci) gdzie stawka jest dwa razy wyższa.

Ocena częścikowa

Opis stanu faktycznego

5.1. W latach 2013-2016 Urząd otrzymywał od PIPS półroczne okresowe oceny jakości wody dla wszystkich funkcjonujących obszarów zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy. Wszystkie oceny okresowe zawierały informacje, że woda na terenie Gminy nadaje się do spożycia przez ludzi i w związku z tym nie wymagano od Burmistrza Wasilkowa podejmowania działań mających na celu zapewnienie konsumentów w wodę o właściwej jakości. (dowód: akta kontroli str. 357-412)

5.2. W dniu 10 lutego 2016 roku Urząd otrzymał także od PIPS obszarną ocenę jakości wody za 2015 rok, która została uzupełniona 24 maja 216 roku. Ocen takich Urząd nie

³¹ M.P., poz. 700.
³² Dz. U. z 2013 r., poz. 1282 za zm.
³³ Dz. U. Nr 196, poz. 1471 – rozporządzenie uchylone z dniem 1.01.2016 r.
³⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 591 za zm.

otrzymywał w latach 2013-2015. Otrzymana obszarna ocena jakości wody za 2015 rok zawierała informacje dotyczące wszystkich istniejących obszarów zaopatrzenia ludności w wodę na terenie Gminy oraz wymagane dane określone w § 20 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi³⁷. (dowód: akta kontroli str. 413-417)

5.3. Urząd informował mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wszystkie otrzymane przez Urząd półroczne okresowe oceny jakości oraz ocena obszarna (otrzymana w lutym i maju 2016 r.) zostały udostępnione na tablicy ogłoszeń oraz na stronach internetowych Urzędu. Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Urzędu zamieszczono także informacje o możliwości dostępu na wniosek do danych, które nie zostały udostępnione w BIP³⁸. W związku z brakiem od 28 listopada 2015 roku przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrowej jakości wody nie umieszczano na stronach internetowych Urzędu komunikatów zawierających informacje wskazane w § 20 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. (dowód: akta kontroli str. 357-412, 418)

5.4. W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpłynął żaden wniosek o udostępnienie informacji o jakości wody przeznaczonej do spożycia. (dowód: akta kontroli str. 418)

Ustalone nieprawidłowości

Ocena częścikowa

Wnioski pokontrolne

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wywiązywanie się Urzędu z obowiązku informowania mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁹, wnosi o:

1. Rzetelne prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.
2. Zapewnienie skutecznego nadzoru i egzekwowania realizacji obowiązków opóźniania zbiorników bezodpływowych przez właścicieli nieruchomości, szczególnie na obszarach strefy ochrony pośredniej ujęcia Jurowe/Wasilków oraz obszarach sąsiadujących z ujęciami wód.
3. Zapewnienie skutecznego nadzoru nad ZGK w zakresie obowiązków ciążących na zarządcy nieruchomości, w tym w zakresie prawa budowlanego oraz wynikających z pozwoleni wodnoprawnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wyświetlenie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie uinowomowanych zastrzeżeń do wyświetlenia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykrzyślenia uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK prosię o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wyświetlenia pokontrolnego, o sposobie wykrzyślenia uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przychyleniach podjętych tych działań.

³⁷ Dz. U. poz. 1989.
³⁸ W latach 2013-2016 do Urzędu, w trybie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058 za zm.), nie wpływały wnioski o udostępnienie informacji o jakości wody przeznaczonej do spożycia.
³⁹ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r., poz. 677.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 30 czerwca 2016 roku.

Kontroler
Tomasz Pomian
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR

Agata Ciupa

.....
podpis

